

Flygtninge med traumer i sprogundervisningen

VSKdansk, 28. september 2022

 DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

Mads Ted Drud-Jensen, Center for Udsatte Flygtninge

Program

12:30

Introduktion

Flygtninge og integration i Danmark

Eksilstress, traumer og PTSD

Flygtninge med traumer i sprogundervisningen

14:00

Afrunding

DRC Dansk Flygtningehjælp

- Etableret i forbindelse med flygtningekrisen i Ungarn i 1956
- Internationale engagement startede med Balkan-krisen i midten af 1990'erne.
- Nye integrationslov i 1998 ændrede opgavefordelingen
- I dag blandt de største organisationer med fokus på flygtninge, fordrivelse og humanitær indsats
- Arbejder i 40 lande med ca. 8.000 medarbejdere

DRC Integration

Integration

Ca. 80 medarbejdere og 6.500 frivillige

- Beskæftigelse
- Børn & Familie
- Frivillig
- Viden & Udvikling, herunder **Center for Udsatte Flygtninge**
www.drc.ngo/cuf

Flygtninge og integration i Danmark

Mads Ted Drud-Jensen, Center for Udsatte Flygtninge

Flygtningesituationen i verden

100 mill. fordrevne i verden

De fleste i nærområder

Europa og krigen i Ukraine:

- Ca. 7 mill. flygtninge
- Ca. 7 mill. internt fordrevne
- Ca. 33.000 søgt om ophold i Danmark efter særlov

Antal asylansøgere og flygtninge i DK

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Asylansøgere	14.792	21.316	6.266	3.500	3.523	2.716	1.515	2.095
Opholdstilladelser	6.104	10.849	7.494	2.750	1.652	1.777	601	1.357

	Nationalitet for asylansøgere	2021
1	Afghanistan	554
2	Eritrea	381
3	Syrien	330
4	Iran	67
5	Marokko	67

Opholdstilladelse efter særlov

Persongruppe:

1. Ukrainske statsborgere og flygtninge med asyl i Ukraine, der er udrejst fra Ukraine d. 1. feb. 2022 eller senere
2. Ukrainske statsborgere eller flygtninge i Ukraine, der opholdt sig i Danmark eller havde opholdstilladelse i Danmark d. 1. feb. 2022
3. Nær familie til ovenstående

Opholdstilladelsen er tidsbegrænset til den 17. marts 2024 med mulighed for forlængelse til 17. marts 2025

Hurtig sagsbehandling

Udlændingestyrelsen træffer afgørelse om, i hvilken kommune man skal visiteres til og bo i

Integration af flygtninge i Danmark

Midlertidige opholdstilladelser.

Kommuner har integrationsansvar – selvforsørgelses- og hjemrejseprogram (tidligere: integrationsprogram), 1-5 år:

- Modtagelse og boliganvisning
- Kontrakt
- Danskundervisning
- Hjælp til beskæftigelse (virksomhedspraktik, løntilskud osv.)
- Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse (tidligere: integrationsydelse)
- Optjeningsprincip for eks. børne- og ungeydelse
- Adgang til eksempelvis sundhedsydelser som alle andre
- *Mulighed for at suspendere nogle tidsfrister pga. den ekstraordinære situation*

Eksilstress, traumer og PTSD

Alle flygtninge er rystede

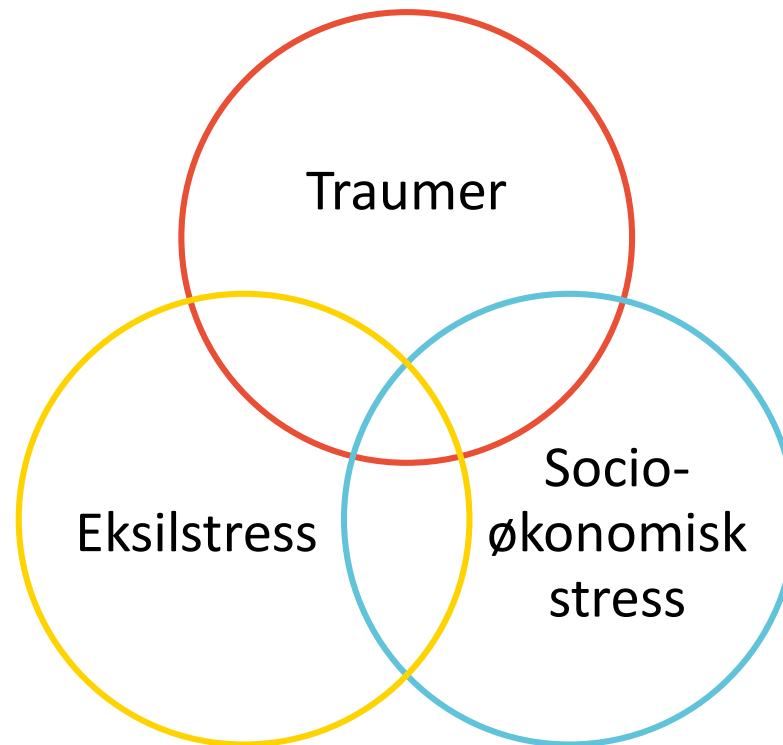

Flygtninges oplevelser

- Oplevet ekstreme forhold
- Tab og afsavn
- Fundamentalt ændret livssituation
- Kulturelle forskelle
- Minoritet
- Klient

Flygtninges udfordringer hænger sammen

Ukrainerne: Mærket af situationen

- Lige flygtet fra krig, som stadig er i gang – usikkerhed om fremtiden
- Enlige forældre i krise
- Børn forstår måske ikke, hvad der er sket
- Nogle er hurtigt klar, for andre vil det tage lidt tid
- Behov for psykosocial støtte
- Nogle, *men ikke alle*, vil være påvirket af traumer

PTSD – Post-Traumatisk Stress

Begivenheden

Reageret med intens frygt, hjælpeløshed og rædsel

Genoplevelsesfænomener

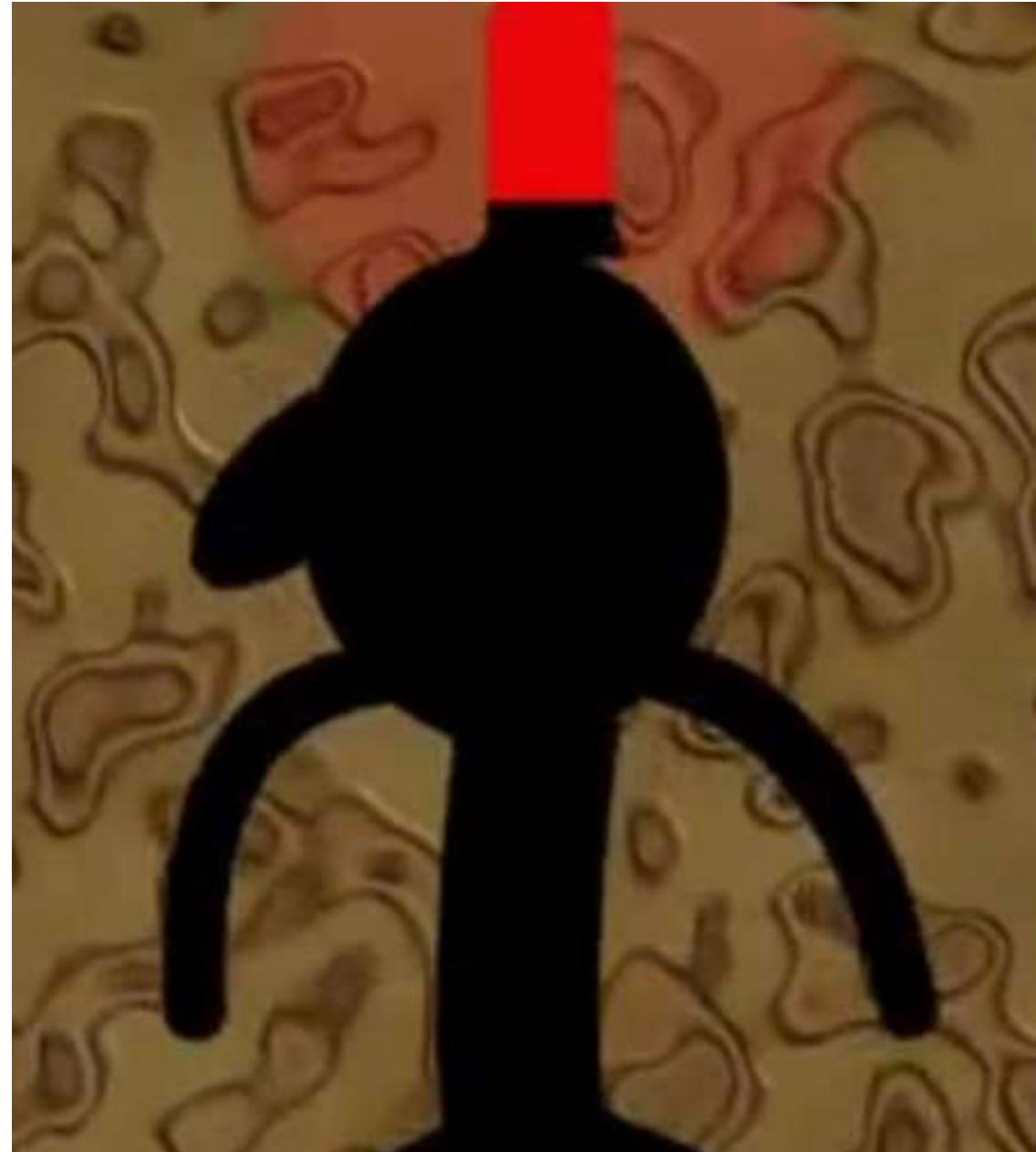
Mareridt, flashbacks

Undgåelsesadfærd

Undgår indtryk, der minder om begivenheder, eller generel følelsesmæssigt lammelse

Øget stress

Søvn, humørsvingninger, manglende koncentration og indlæring, overreaktioner

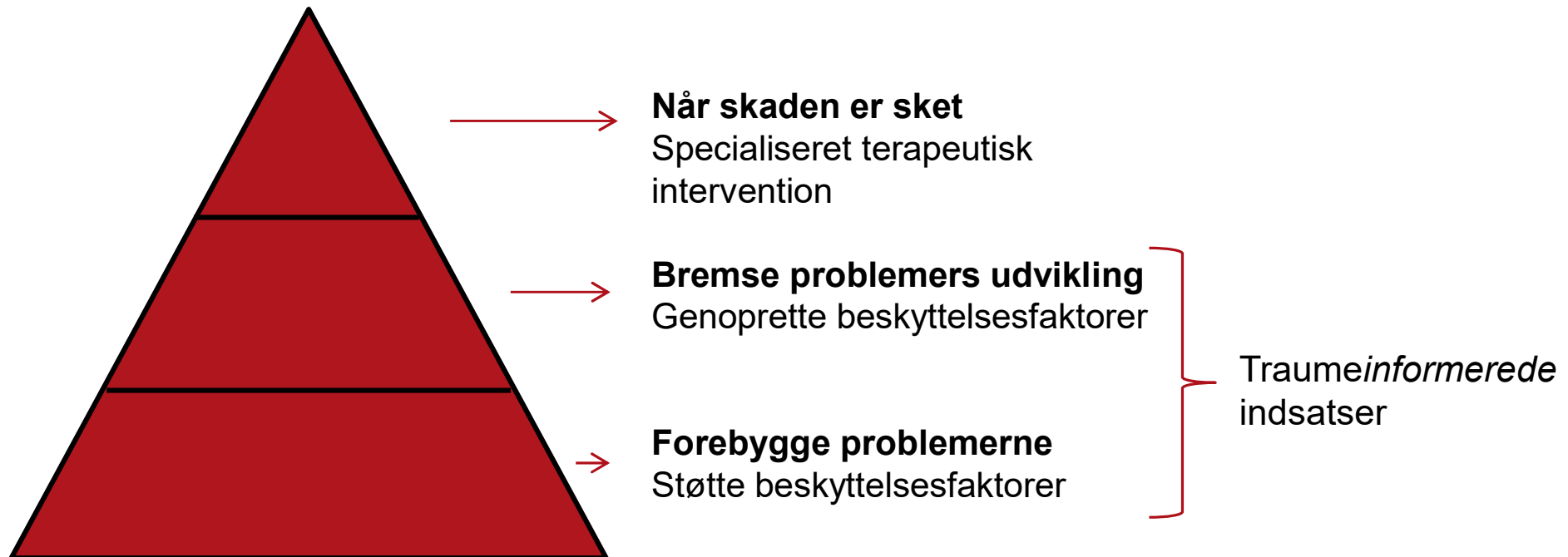
Hvorfor fokus på traumer og PTSD?

- Ca. 30-45% af flygtninge i Danmark er berørt af traumer. Ny forskning: 43% af syriske flygtninge har PTSD
- International forskning: 13-25% af flygtninge har PTSD
- Under 10% af flygtninge i behandling for PTSD er i arbejde
- I gennemsnit har traumatiserede flygtninge, der modtager behandling, været i Danmark i 14½ år
- Kommunernes indsats for at afdække traumer hos flygtninge er mangelfuld

Traumebehandling

- Henvisning via egen læge
- Rehabiliteringscentre i alle regioner
- Region H:
 - > Kompetencecenter for Transkulturel Psykiatri, Ballerup
 - > Dignity
 - > OASIS

Niveauer af støtte/intervention

Mange har også andre diagnoser

Cirka halvdelen af dem, der har PTSD, har tre eller flere diagnoser, f.eks.:

- Angstforstyrrelser
- Depressive tilstande
- Personlighedsforstyrrelser
- Alkohol- og stofmisbrug

Mange har også et dårligt fysisk helbred, f.eks.:

- Forhøjet blodtryk
- Migræne
- Mavesår
- Kroniske smerter

Vilkår i Danmark er afgørende for trivsel

Risikofaktorer, hvad er skidt?

- Usikkerhed omkring ophold
- Adskillelse fra familien
- Manglende netværk
- Lav socioøkonomisk status
- Tab af status
- Sprogveskeligheder
- Oplevet diskrimination

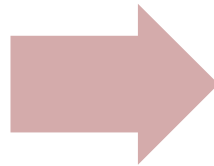
Beskyttelsesfaktorer, hvad er godt?

- Familiesammenføring og nærhed til familie
- Netværk
- Beskæftigelse/uddannelse/skole/institution
- Sprogkunderskaber
- Egen varig bolig
- Adgang til sundhedsydelser

Det vigtigste den første tid

Oplevelse af kaos

- Omvæltninger
- Adskillelse
- Limbo
- Tanker
- Usikkerhed
- Uklarhed

Genetablering af normal hverdag

- Bolig
- Rutiner
- Skole/institution
- Arbejde
- Inklusion i fællesskaber

Flygtninge med traumer i sprogundervisningen

Sprogskolen i sig selv gavnlig

- Aktivitet i hverdagen
- Socialt fællesskab
- Inklusion
- Fristed
- Tilegnelse af sprog og kompetencer

Stress og traumer kan tænkes som indre kaos

Bidrag til at skabe ydre ro

- Tryghed, struktur, rammer, rutiner
- Forventningsafstemning, og vær tydelig om din rolle
- Vær stabil og tålmodig
- Skab trygge rum og rammer
- Forbered kursisten grundigt på, hvad der skal ske
- Bidrag til at skabe forudsigelighed
- Vær opmærksom på forskellige reaktioner og behov
- Lad personen beholde ansvar for eget liv
- Bidrag selv med et roligt nervesystem

Forudsigelighed

Hvordan kan der skabes **forudsigelighed**?

- Fast og synlig struktur
- Klare og synlige mål + små mål
- Læseplaner / praktikplaner
- Dagsorden
- Logbog
- Forventningsafstemning og inddragelse
- Ritualer

Krop og bevægelse (regulering)

- Musik (fx Musicure)
- Pause- eller opvarmningsgymnastik, strækøvelser, afspænding
- Bløde bolde (noget til hænderne)
- Motionsredskaber og/eller gyngestol
- Sprogaktiviteter med indbygget fysisk aktivitet
- Aktiviteter ud af huset
- Walk and talk

Tryghed og indlæring

Nærhed

- Arbejdstræ (arbejdserfaring)
- Familietræ

Visualisering

- Synliggøre dagsorden og mål
- Billeder, film
- Vendespil, tablets...

Hukommelse/koncentration

- Udenadslære
- Skibet er ladet med, hviskekæde...

Evaluering

- Logbog, ugeevaluering...

Fysiske rammer

- God plads
- Afskærmet hjørne
- Afslapnings- og læsehjørne
- Musikhjørne
- Gruppearbejdspladser
- Enkeltmandspladser
- Billeder
- Synlige mål, struktur og plan
- Nulreting, fx bolde
- Motionsredskaber
- Gyngestol
- Computere, tablets
- Samme lokale
- *Individuelle behov – eks. ift. placering i klasselokalet*

De svære historier

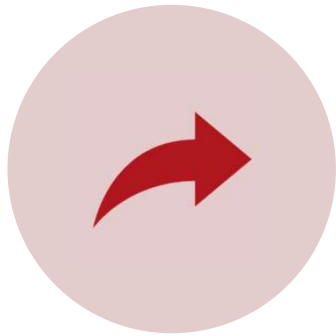
Obs på den anden

- Vær opmærksom på – og respektér – den andens grænser
- Giv plads og lyt nærværende
- Vær anerkendende
- Spørg evt. til handling/strategi
- Tilbage på sporet, land samtalen
- Ok ikke at have en løsning

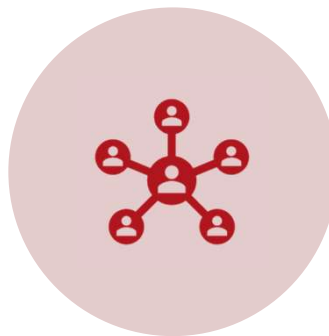
Obs på dig selv

- Husk rolle som fx lærer – ikke behandler, mor eller far
- Mærk efter hvor grænsen går for dig (og andre) i situationen
- Obs på modoverføring: undgå overidentifikation eller distancering – find det gode empatiske ståsted
- Bidrag med roligt nervesystem

På skolen, blandt kollegaer

Hav kendskab til
procedurer – hvem
henviser man til?

Vi kan blive påvirkede af
tætte relationer til
mennesker, der har det
svært.

Tag det alvorligt. Tal med
hinanden om det.

Mulighed for
supervision.

Rådgivning og viden

- Rådgivning for professionelle (og frivillige) – Center for Udsatte Flygtninge: www.drc.ngo/cuf
- [Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivning](#)
- Psykosocial hjælp til ukrainske Flygtninge (kl. 9-10 og 17-18 mandag til fredag): 3373 5314 [DRC | Psykosocial telefonlinje for ukrainere i Danmark](#)
- Publikationer: [DRC | Publikationer](#)
 - > Foldere om *at opleve krig og flugt* samt om *at støtte børn med traumer* (også på ukrainsk og russisk)
 - > Traumatiserede flygtninge i sprogundervisningen – praksisguide
- Info til ukrainere om Danmark: <https://ukrainian-in-denmark.dk/>

Refleksion, spørgsmål eller kommentarer

Hvad har været nyt for mig?

Hvad kan jeg bruge i mit arbejde?

Hvilke yderligere spørgsmål har jeg?

Tak for ordet!
mads.drud-Jensen@drc.ngo